

Zápis ze schůze Výboru pro Evropskou unii Rady vlády pro nestátní neziskové organizace

Úřad vlády ČR dne 17.09.2014

Schůzi výboru pro Evropskou unii Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (dále jen „Výbor“) řídil jeho předseda RNDr. M. Kundrata.

Program schůze:

- 1) Zahájení a schválení programu**
- 2) Kontrola úkolů z poslední schůze a informace o práci Rady vlády pro nestátní neziskové organizace a jejího Výboru pro legislativu a financování**
- 3) Problematika spolufinancování podpory z Evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014 – 2020 a Metodický pokyn finančních toků programů spolufinancovaných z Evropských strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského námořního a rybářského fondu na programové období 2014 – 2020 a jejich možné dopady na nestátní neziskové organizace.**
- 4) Územní dimenze: nominace platformy „Partnerství NNO 2014+“ do regionálních konferencí a její doplnění**
- 5) Stav Dohody o partnerství jednotlivých operačních programů**
- 6) Příprava koncepce politiky státu vůči nestátním neziskovým organizacím**
- 7) Stav výzkumu „Srovnání uplatňování zásady partnerství veřejné správy a NNO v programovém období 2007 – 2013 a 2014 – 2020“**
- 8) Různé**

Ad 1) Zahájení a schválení programu

Schůzi Výboru zahájil RNDr. M. Kundrata, přivítal všechny přítomné a představil program dnešní schůze. Dále také zdůraznil, že právě probíhající období je obdobím přelomovým, protože skončilo vyjednávání o operačních programech. Následně poděkoval všem zástupcům nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“) za jejich práci v přípravných strukturách. Zůstal poslední velký úkol: získat větší podporu pro budování kapacit NNO.

Ad 2) Kontrola úkolů z poslední schůze a informace o práci Rady vlády pro nestátní neziskové organizace a jejího Výboru pro legislativu a financování

JUDr. H. Frištenská uvedla, že z minulé schůze vyplynul jeden hlavní úkol, a to získat od platformy „Partnerství NNO 2014+“ nominace do regionálních stálých konferencí. Sekretariát Rady vlády pro NNO (dále jen „RVNNO“) nakonec obdržel tři nominace – od platformy „Part-

nerství NNO 2014+“, od Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina a od Zeleného kruhu.

JUDr. H. Frištenská dále připomněla, že poslední schůze proběhla 24.06.2014. Následně konstatovala, že se jednání o podpoře institucionální kapacity NNO od té doby nikam neposunulo. Dále však zdůraznila úspěchy, kterých bylo dosaženo, a to zejména ohledně spolufinancování strukturálních fondů a novely Zásad vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu ČR NNO ústředními orgány státní správy. Upozornila, že se RVNNO sejde dne 25.11.2014. Co se týče Výboru pro legislativu a financování RVNNO, jeho poslední schůze se konala dne 13.06.2014 a příští se bude konat dne 26.09.2014. Tento výbor se bude zabývat především kritizovaným návrhem novely občanského zákoníku, která se týká i NNO, a dále zákonem o statusu veřejné prospěšnosti, který je připravován k předložení vládě. Vy pořádání připomínek k němu se bude konat dne 19.09.2014.

Ad 3) Problematika spolufinancování podpory z Evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014 – 2020 a Metodický pokyn finančních toků programů spolufinancovaných z Evropských strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského námořního a rybářského fondu na programové období 2014 – 2020 a jejich možné dopady na nestátní neziskové organizace.

Ing. J. Kamenický informoval, že byl delegován do Oponentní skupiny pro vytvoření jednotného metodického prostředí. Zmínil především úspěch, který potvrdila svým rozhodnutím vláda na návrh ministra Mgr. J. Dienstbiera. V oblasti spolufinancování se podařilo snížit procento spolufinancování pro veřejně prospěšné NNO na 5 %, dále existuje specifická skupina NNO (oblast sociálních služeb, sociálního začleňování, služeb zaměstnanosti a vzdělávání), která kofinancuje 0 %, a to včetně Prahy.

Ing. J. Kamenický dále upozornil, že během projednávání Metodického pokynu došlo pro neziskové organizace k několika změnám: došlo k posílení postavení řídicího orgánu, vedení účetnictví – původně bylo účtováno o všech položkách projektově, ale tato verze je již překonána (aktuální materiál byl členům Výboru rozdán). Otevřená zůstávají témata: metodika pro výkon kontroly, nástupce BENEFITu, oblast veřejné podpory (vzniká pouze doporučení). Podle dosavadních informací budou zavedeny nové blokované výjimky, předložený materiál, jak uvedl Ing. J. Kamenický, je však velmi nejednoznačný.

Následně Ing. J. Kamenický zmínil některá negativa spojená s touto problematikou, a to především vztah mezi řídicím orgánem a příjemcem dotace, kdy tento příjemce nemá možnosti, jak se proti rozhodnutí řídicího orgánu bránit v případě, že s tímto rozhodnutím nesouhlasí (platí v případě, že projekt dosud nebyl předfinancován). Pokud projekt již předfinancován byl, může se příjemce bránit podle rozpočtových pravidel. Dále upozornil, že kvalitu výstupů posuzuje v některých případech finanční úřad, což je špatně, jelikož nemůže spolehlivě posoudit kvalitu takového výstupu. Upozornil také na situaci, kdy Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“) vydalo pouze metodické doporučení v záležitosti veřejné podpory. Na podzim 2013 bylo doporučováno maximálně využívat služeb obecného hospodářského zájmu. V poslední době se však mluví o tom, že budou nové blokované výjimky, které pokryjí skoro všechno. Z dokumentu Evropské komise, který dostal od JUDr. H. Frištenské, však není zcela zřejmé, co všechno blokované výjimky pokrývají a co ne. Místo BENEFITu bude nový informační systém ID KP 2014+ (testovací verze je zde: <https://mseu-test.mssf.cz/index.aspx>).

JUDr. H. Frištenská doplnila, že velkou zásluhu na úspěších zmíněných Ing. J. Kamenickým má ministr a předseda RVNNO Mgr. J. Dienstbier, který na jednáních vlády prosadil právě ono 5%, resp. 0% spolufinancování. Dále zmínila dvě věci, které jsou v operačních programech problematické. Za prvé je to rozhodnutí řídicích orgánů vesměs nepoužívat finanční

nástroje, za druhé potvrdila slova Ing. J. Kamenického o nejednoznačnosti a nesrozumitelnosti problematiky veřejné podpory.

Ad 4) Územní dimenze: nominace platformy „Partnerství NNO 2014+“ do regionálních konferencí a její doplnění

Mgr. J. Kriegelsteinová z MMR v úvodu svého vystoupení (viz Příloha k zápisu) zdůraznila zpřísnění pravidel od Evropské komise, větší orientaci na výsledky, a v neposlední řadě se ohradila proti skutečnosti, že existuje příliš mnoho pravidel, na kterých audit trvá a nachází nesrovnalosti v každé drobnosti.

Mgr. J. Kriegelsteinová konstatovala, že hlavním smyslem územní dimenze je, aby Evropské strukturální a investiční fondy (dále jen „ESIF“) nebyly implementovány pouze celoplošně, nýbrž aby byly směřovány tam, kde je to nejvíce potřeba, tedy na specificky daná území. Jedním důvodem může být vyrovnávání rozdílů mezi oblastmi, dalším pak pokračující podpora oblastí, ve kterých je nějaká specifická činnost velice úspěšná a zaslouží si větší podporu. Co se týká realizace této územní dimenze, jsou zde dva způsoby:

- a) Integrované nástroje, mezi které patří ITI, IPRÚ a CLLD. Nástroj ITI by byl následně určen především pro větší aglomerace typu Prahy, Brněnska, Ostravska, Plzeňska či Ústecka. IPRÚ by byl určen pro aglomerace menšího rozsahu, jako například Karlovy Vary a okolí, Liberecko, Jablonecko, České Budějovice a okolí, Zlínsko či Mladoboleslavsko. Nástroj CLLD by se pak týkal především venkovského prostoru. Tento komunitně vedený místní rozvoj by měl být realizován pomocí místních akčních skupin, kterých je v ČR cca. 175.
- b) Klasicky, nicméně fondy by měly směřovat do specificky významných či tematických území. Bylo konstatováno, že toto vláda schválila usnesením vlády ze dne 27.08.2014 č. 681. Je zde však stále možnost směřovat fondy i jinam, avšak nikoli přednostně. Existuje zde také metodický pokyn, aby se při hodnocení postupovalo přísně jednotně.

Mgr. Kriegelsteinová dále hovořila o koordinaci této územní dimenze. Ke koordinaci realizace územní dimenze má sloužit systém tzv. stálých konferencí. Na plnění integrovaných nástrojů by měla dohlížet Národní stálá konference (dále jen „NSK“). Tzv. regionální stálé konference (dále jen „RSK“) by pak měly koordinovat přípravy a realizaci této územní dimenze. RSK také řídí regionální akční plán, což je součástí realizace Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020. RSK by také mělo vydávat doporučení pro NSK. V RSK by pak měl být vždy jeden zástupce z řad NNO. Tohoto zástupce bude na základě dohody Asociace NNO v ČR (dále jen „ANNO ČR“) a MMR nominovat tato územní asociace prostřednictvím svých krajských jednotek.

Dále Mgr. J. Kriegelsteinová hovořila o možnosti vzniku pracovních podskupin RSK a tom, že zástupce NNO v RSK by měl komunikovat s jednotlivými NNO v daném kraji. Co se týká Prahy a střední Čech, je zde otázka, zda mají mít střední Čechy jednu RSK společně s Prahou, anebo ne. Byla také zdůrazněna nutnost větší decentralizace.

Mgr. J. Kriegelsteinová také zmínila, že v NSK zatím není zastoupení NNO, protože způsob sestavení je jiný, než u RSK. Zastoupení NNO je plánováno jen v RSK. Byl také definován vztah mezi RSK a ITI, kdy RSK vznáší pouze doporučení pro tento integrovaný nástroj. Tento integrovaný nástroj musí mít vlastní partnery a z nich zřízenou radu na daném území. Bylo zmíněno, že uvedené integrované nástroje budou řešit pouze vybrané problémy na daném území, nicméně ostatní projekty budou financovatelné také (viz výše popsaná možnost klasického směřování fondů). Integrované nástroje budou sloužit k financování zejména větších

projektů, jejichž součástí je více projektů menších, jelikož řídicí orgán chce integrované nástroje využívat pouze takto.

Následně bylo konstatováno, že jednání ohledně urbánních oblastí se zatím nikam neposunulo a proces decentralizace zde stále nefunguje. Kromě jistých venkovských oblastí je tato oblast stále řízena centrálně.

V diskusi byla položena otázka, kdo je vlastně onen řídicí orgán, přičemž odpovědí bylo, že tato otázka je stále ještě v jednání. Jednou možností je, že řídicím orgánem v souvislosti s integrovanými nástroji budou některá statutární města, dobrovolný svazek obcí či je zde možnost, že řídicí orgány zůstanou totožné jako nyní, a to i v souvislosti s integrovanými nástroji.

V diskusi byla řešena otázka členství NNO v RSK. Byl vysloven názor, že hejtman si zástupce NNO v RSK nevybírání, souhlasí pouze s návrhem nominací do RSK. Zástupci MMR se vyjádřili, že MMR nemá nic proti tomu, aby hejtmané vybírali mezi nominovanými onoho zástupce NNO v RSK. Byla také řešena otázka, kdo zástupce NNO nominuje, nikoli vybírá. K tomu, že to bude v gesci ANNO ČR, byly vzneseny připomínky v tom smyslu, že ANNO ČR nereprezentuje všechny kraje a všechny NNO. Součástí připomínky byl také fakt, že „Platforma 2014+“ vznikla mimo jiné proto, že působnost ANNO ČR nesahá do všech krajů, toto partnerství je širší. Následná připomínka se týkala skutečnosti, že některé kraje již se iniciativy nominovat zástupce NNO zhostily, padl tedy návrh, zda nebude lepší, když nominaci zástupců NNO v RSK budou mít v rukou jednotlivé krajské asociace NNO.

Na závěr diskuse RNDr. M. Kundrata navrhl závěr, který byl přijat.

Závěr:

- **Výbor se rozhodl již dále nezasahovat do nominačních procesů do regionálních stálých konferencí. Tyto nominace jsou nyní zcela v kompetenci krajských asociací NNO, stejně jako s tím související odpovědnost za výběr kvalitních kandidátů a za následnou práci s nimi. Výbor se bude nadále zabývat především tím, jací kandidáti a posléze členové zasednou v monitorovacích výborech operačních programů.**

Ad 5) Stav Dohody o partnerství jednotlivých operačních programů

Tento bod programu začal inventurou současného stavu.

Zástupce v Operačním programu Životní prostředí Mgr. O. Pašek prohlásil, že do tohoto operačního programu bylo nominováno 5 členů z NNO, povedlo se také prosazení osy pro úsporu energie, prioritou se staly obnovitelné zdroje a ochrana biodiverzity. Nepodařilo se však zbavit alokace pro spalovny odpadů.

RNDr. J. Kulich z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání uvedl, že se podařilo vytvořit prostor pro neformální a zájmové vzdělávání.

Ing. M. Šedivý z Operačního programu Praha – pól růstu ČR vyzdvihl úspěch dosažení 5% a 0% spolufinancování (viz výše) a prohlásil, že je zde nutnost tento program udržet. NNO podle něj nebudou moci příliš čerpat finanční prostředky, jelikož je bude mít operační program velice omezeny a budou směřovány spíše na větší projekty.

J. Bednářová (Operační program Zaměstnanost) prohlásila, že operační program čeká na vyjádření Evropské komise.

Ing. M. Bedrychová uvedla, že Dohoda o partnerství již byla schválena.

JUDr. H. Frištenská prohlásila, že Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání je pro NNO se jí jeví jako velmi obtížně přístupný pro NNO. NNO tam sice jsou jako příjemci uvedeny, ale ministerstvo s nimi zjevně příliš nepočítá. Co se týká Operačního programu Životní prostředí, NNO jsou v některých prioritách jako oprávnění příjemci, avšak pouze spolky. Kromě toho je tento operační program zaměřen především na tzv. tvrdé projekty, na které NNO nedosáhnou. Operační program Zaměstnanost se z pohledu NNO jí jeví jako v pořádku. U Operačního programu Praha – pól růstu ČR je zajímavé, že bude používat dvoukolový způsob hodnocení projektů, což je pro příjemce výhodné (nejprve bude předložena anotace projektu, a teprve v případě jejího akceptování bude nutné zpracovat a předložit celý projekt). Dále bylo upozorněno, že s ohledem na stav programování utichla komunikace mezi jednotlivými partnery a operačními programy, a že klíčové jsou nyní implementační dokumenty a postup směřující k vyhlášení výzev. Na přelomu října a listopadu proběhne schůze Výboru, a JUDr. H. Frištenská návrhla, aby na ni byli přizváni zástupci řídicích orgánů vybraných operačních programů.

Závěr:

- **Výbor souhlasil s tím, aby na jeho další schůzi byli přizváni zástupci řídicích orgánů vybraných operačních programů.**

Ad 6) Příprava Koncepce politiky státu vůči nestátním neziskovým organizacím

JUDr. H. Frištenská konstatovala, že se jedná o nelegislativní úkol, který má být splněn do poloviny roku 2015. Musí být vymezen cíl politiky státu vůči NNO, což je cílem celé koncepce. V této koncepci je nutno zahrnout období 2015 – 2020. Pro účely zpracování koncepce byla pod Výborem pro legislativu a financování RVNNO vytvořena neformální pracovní skupina, kde jsou ještě zástupci RVNNO a akademické obce.

JUDr. H. Frištenská dále uvedla, že koncepce bude mít tři části. První částí je preambule, druhou částí je analýza stavu zahrnující funkce NNO, vývoj, legislativu, financování z veřejných zdrojů, dobrovolnictví, sociální podnikání, lidské zdroje, individuální angažovanost atd. Třetí částí bude vlastní koncepce vývoje státní politiky do roku 2020. Závěrem bylo řečeno, že v rozmezí ledna a února roku 2015 proběhnou dva kulaté stoly s NNO, které se budou zabývat prvními návrhy tohoto dokumentu.

Ad 7) Stav výzkumu „Srovnání uplatňování zásady partnerství veřejné správy a NNO v programovém období 2007 – 2013 a 2014 – 2020“

Ing. Mgr. J. Remr, Ph.D., MBA., zástupce IREAS, Institutu pro strukturální politiku, o.p.s. prezentoval předběžné výsledky výše zmíněného výzkumu, kterou si nechalo vypracovat MMR podle zadání sekretariátu RVNNO. Cílem tohoto výzkumu bylo posoudit účinnost naplňování partnerství, zda jsou partneři na straně NNO vybíráni legitimně či zda vůbec dochází k prosazování zájmů NNO.

Prezentovaný výstup ukázal, že možnosti zástupců NNO jsou omezené, a to zejména časově. Dále je velice problematické sdílení nákladů na účast v pracovních skupinách (dále jen „PS“), jelikož tyto náklady musí hradit samotný zástupce NNO. Zástupců NNO v PS je málo, nicméně jsou velice aktivní. Velice důležitá je pak týmovost. Výsledky výzkumu také ukázaly,

že je velice těžké prosadit v PS větší počet zástupců NNO. Dalším problémem je, že účast v PS není honorována.

Výběr zástupců je pečlivý, probíhá na základě dobrovolnosti. Problémem je, že NNO často nesdílejí informace mezi sebou, ANNO ČR nepůsobí celoplošně, komunikace je neúplná. Pozitivem PS je skutečnost, že NNO dostávají informace a zásady jsou dodržovány. Na druhou stranu, negativem PS je, že se nová témata k projednání neformulují společně a princip partnerství je nahodilý. Další zjištěnou skutečností je fakt, že veřejný sektor protě-žuje sektor podnikatelský na úkol NNO.

Co se týká překážek PS, největší je malý počet zástupců NNO v těchto skupinách, dále ne-jednota NNO a nezáměr o partnerství ze strany veřejného sektoru, který ve většině případů nechce uzavírat kompromisy s NNO. Dalším problémem je pak snaha o prosazování partiku-lárních zájmů jednotlivých NNO.

Proběhlý výzkum navrhuje několik zlepšení této situace. Prvním krokem je finanční kompen-zace za účast v PS. Dalším krokem pak může být nezávislý sekretariát pro členy PS a také organizování včasných jednání, která by probíhala ještě před přípravou prvotních dokumen-tů.

JUDr. H. Frišenská pozvala všechny přítomné na workshop nad předběžnými výstupy z výzkumu, který organizuje IREAS, Institut pro strukturální politiku, o.p.s. ve spolupráci se sekretariátem RVNNO dne 08.10.2014.

Ad 8) Různé

V rámci tohoto bodu nikdo z přítomných nevystoupil.

Na závěr RNDr. M. Kunderata poděkoval všem přítomným a schůzi Výboru ukončil.

RNDr. M. Kunderata, v.r.
předseda Výboru pro Evropskou unii
Rady vlády pro nestátní neziskové organizace